

HIGIENA PODCZAS PRZYGOTOWYWANIA POSIŁKÓW

Nieświadomi wielu zagrożeń, również w kuchni możemy natknąć się na pewne niebezpieczeństwo. Trzeba zdać sobie sprawę z faktu, iż także w tym miejscu pojawia się szereg specyficznych problemów, których nieznaną, bądź też bagatelizowanie, może stać się przyczyną wielu nieszczęść. **W celu zapobiegania zatruciom pokarmowym i wielu innym nieprzyjemnym skutkom** niewłaściwego zachowania w kuchni, poniżej została omówiona celowość zachowania higieny w miejscu przygotowywania posiłków.

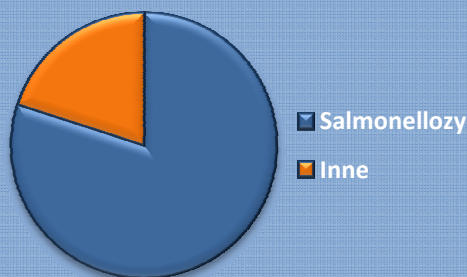
SPOSÓB PRZYGOTOWYWANIA POSIŁKÓW ODGRYWA NIEZWYKLE WAŻNĄ ROLĘ DLA BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI!

Każdy etap wymaga zwrócenia uwagi na odpowiednią higienę, gdyż ma to bezpośredni wpływ na nasze zdrowie lub życie.

Salmonella...

Warto na wstępie wspomnieć, iż w roku 2013 najwięcej zatruc pokarmowych w skali kraju spowodowały pałeczki Salmonelli enteritidis (dane GIS). Stanowiło to niemal **80% wszystkich bakteryjnych zatruc pokarmowych!!**

Czynniki zakaźne wywołujące zakażenia i zatrucia pokarmowe w 2013r.

Stwierdzono także wzrost zakażeń pokarmowych wywoływanych przez bakterie z rodzaju **Campylobacter**

Uważa się, że główną przyczyną zatruc i zakażeń pokarmowych na tle tych drobnoustrojów jest niewłaściwa obróbka mięsa drobiowego i jego przetworów.

Bardzo często miejscem wystąpienia ognisk zatrucia są mieszkania prywatne, w których żywność została wyprodukowana i następnie spożyta. Źródłem zakażenia żywności zazwyczaj bywa użycie do produkcji zarówno posiłków mięsnych, jak i wyrobów ciastkarskich, **zakażonych jaj kurzych oraz nieprzestrzeganie wymagań sanitarnych**. Z tego punktu widzenia, odpowiednia kolejność, rozdzielność oraz higiena czynności wykonywanych w kuchni ma ogromne znaczenie.

PRAWIDŁOWE ZACHOWANIA W KUCHNI

PRZED ROZPOCZĘCIEM PRACY:

Nasze **ręce** codziennie kontaktują się z różnymi powierzchniami i przedmiotami, których czystość pozostawia wiele do życzenia, a w dodatku są one użytkowane przez wielu ludzi (toaleta, klamki, pieniądze, poręcze, uchwyty, telefony komórkowe itp.). To doskonałe miejsca, sprzyjające **przenoszeniu chorób „z rąk do rąk”**, dlatego przed przystąpieniem do przygotowywania posiłków należy koniecznie umyć ręce.

W TRAKCIE PRZYGOTOWYWANIA POSIŁKÓW:

Rozdzielność czynności

- Jeśli mamy styczność z **surowym mięsem, brudnymi warzywami lub jajami**, przystępując po ich umyciu do kolejnych czynności, należy umyć ręce, by **nie przenosić bakterii oraz wirusów i zanieczyszczać pozostałej żywności** (szczególnie takiej, która ma być spożyta bezpośrednio – bez mycia oraz dalszej obróbki cieplnej).
- Taką samą uwagę należy przywiązywać do używanych narzędzi i sprzętu, czyli np. nie przygotowywać surówki na desce, której przed chwilą użyliśmy do krojenia surowego mięsa lub nie myć sztućców tą samą gąbką, której użyliśmy do mycia jaj lub warzyw.

Mycie żywności

- **Warzywa i owoce**, które zamierzamy spożyć na surowo **należy dokładnie umyć** pod bieżącą wodą oraz sparzyć
- Warzywa wyraźnie zanieczyszczone ziemią myj specjalnie do tego przeznaczoną szczoteczką
- **Mięso** przed obróbką należy **dokładnie umyć ciepłą wodą**
- Do mycia żywności należy używać „**bezpiecznej**” **wody**, czyli takiej, której spożycie nie zagraża naszemu zdrowiu – w przypadku wątpliwości najlepiej ją **przegotować**

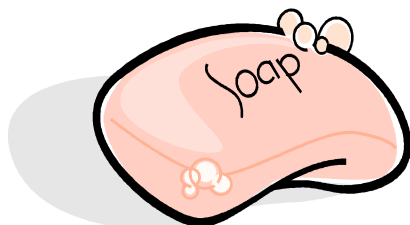
Zanieczyszczenia

- Dbajmy o dobry stan narzędzi i sprzętu, by nie stanowiły one **źródła zanieczyszczeń** (np. zardzewiałe metalowe łypatki, uszkodzone drewniane łyżki, garnki z wytartą emalią)

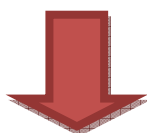
KILKA SŁÓW O MYCIU RĄK...

Jak należy myć ręce?

Bardzo ważne jest to, by ręce były myte przede wszystkim **DOKŁADNIE**. Ważne, by do mycia rąk używać ciepłej wody i mydła, ponieważ dzięki temu usuniemy kurz, tłuszcz i inne zanieczyszczenia będące korzystnym środowiskiem dla rozwoju bakterii. Równie dobrym sposobem na utrzymanie higieny rąk jest zastosowanie płynu dezynfekującego na bazie alkoholu, może on jednak mieć ograniczone działanie w przypadku rąk mocno zabrudzonych, tłustych.

Miejscem najczęściej pomijanym jest kciuk oraz opuszki palców, a najwięcej nieusuniętego brudu i drobnoustrojów zostaje pod paznokciami, a także pod.. biżuterią!

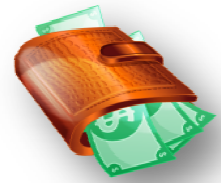
Należy dokładnie umyć całą powierzchnię dłoni i paznokci, pamiętając również o trudno dostępnych miejscach i zakamarkach.

Dlaczego trzeba myć ręce?

... czyli co warto wiedzieć o życiu bakterii i wirusów?

- Człowiek jest „chodzącą hodowlą drobnoustrojów” – bakterie znajdują się na naszym ciele, włosach, ubraniach.
- Przedmioty użytkowane przez człowieka są prawdziwym siedliskiem drobnoustrojów (np. telefon, klawiatura, poręcz, klamki itp.)
- Cokolwiek robimy, we wszystkich miejscach zostawiamy bakterie oraz zabieramy te, które już bytowały na dotykanej powierzchni
  - ✓ wilgotne ręce przenoszą 1000 razy więcej bakterii niż suche
  - ✓ liczba bakterii po skorzystaniu z toalety wzrasta dwukrotnie
  - ✓ na klawiaturze komputera przebywa średnio 510 bakterii na cm²
  - ✓ gdy ręce są brudne, narażamy się na ryzyko infekcji poprzez dotykaniem nimi twarzy, oczu, ust, nosa – drobnoustroje wnikają do naszego organizmu poprzez skórę, błony śluzowe, pory

- Bakterie kałowe
  - ✓ u **co czwartej** osoby korzystającej z komunikacji miejskiej stwierdzono na rękach ich obecność
  - ✓ Na telefonach komórkowych żyje **300 razy więcej** drobnoustrojów niż w toalecie publicznej – **1 na 6** telefonów komórkowych jest zanieczyszczony bakteriami kałowymi
  - ✓ Stwierdzono ich bytowanie na **14% banknotów oraz 10% kart kredytowych**
  - ✓ Ok. **15 %** drobnoustrojów na poręczach centrum handlowym stanowiły bakterie flory kałowej
- Bakterie bardzo dobrze czują się i namnażają w ciepłym, wilgotnym środowisku – **nasze ręce są idealnym miejscem do ich bytowania**
- Bakterie namnażają się bardzo szybko – z każdej podzielonej komórki powstają kolejne, które następnie podlegają dalszemu podziałowi
- W przeciwieństwie do bakterii, w przypadku wirusów wystarczy już kilka zakaźnych cząstek wirusowych, by wywołać infekcję

Opracowane przez:

mgr inż. Paulina Podolska – Borucka

mgr inż. Alina Maciąg

Oddział Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Poznaniu

Na podstawie (źródła internetowe):

1. www.psse.waw.pl/UserFiles/grojec/File/grypa%20mycie%20rak.pdf

2. www.who.int/gpsc/5may/en/

3. www.cdc.gov/handwashing/show-me-the-science-hand-sanitizer.html

4. www.nationalpurity.com/new-hand-washing-survey-reveals-some-gross-statistics/

5. www.metro.co.uk/2013/06/18/be-honest-do-you-wash-your-hands-after-you-go-to-the-toilet-3844526/